Защитата на децата онлайн и спадът в доверието към медиите – във фокуса на 64-ата пленарна среща на ЕПРА в Ирландия

Datum	16.10.2026
Subjekt	Съвет за електронни медии
Region	Bulgarien
Kategorie	Medien, Werbung und PR, Internationale Organisationen, Sicherheit

В 64-ата пленарна среща на ЕПРА (Европейската платформа на регулаторните органи) в Дъблин, Ирландия, участват 152 представители на 52 национални медийни регулатора, постоянни наблюдатели и представители на Съвета на Европа, Европейската комисия, Европейския съвет за медийни услуги (Европейския медиен борд) и Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ). Съветът за електронни медии (СЕМ) е представен от председателя д-р Габриела Наплатанова и члена на регулатора Пролет Велкова.

Председателят на ЕПРА Стефани Коми припомни, че организацията остава вярна на принципа да бъде отворен форум за обмен на гледни точки, който подхожда към дискусиите неутрално и неполитически. Според нея именно това е най-голямата сила на ЕПРА като доверена и авторитетна мрежа, която не заема политически позиции.

В рамките на тригодишната стратегия за периода 2024–2027 г. ЕПРА отчете напредък по три основни цели:

- да подпомага националните регулаторни органи в условията на променяща се медийна среда;
- да свързва регулаторите с останалите заинтересовани страни в медийния сектор;
- да осигурява устойчивото функциониране на организацията като платформа за сътрудничество.

През разглеждания период са проведени 22 събития и 6 пленарни срещи, създадени са 17 работни групи и са изготвени 10 работни документа по 10 ключови теми, сред които речта на омразата, достъпността на съдържанието, медийният плурализъм, защитата на децата, разработването на стратегии и намаляващото доверие в медиите.

Бяха потвърдени ангажиментите на организацията да продължи да отговаря на потребностите на регулаторите и да разширява мрежата си за сътрудничество.

Сред основните теми, очертани като приоритетни за следващия период, се открояват защитата на децата, грамотността в областта на изкуствения интелект (ИИ), инфлуенсърите, редакционната независимост, медийният плурализъм и видимостта на съдържанието от значим обществен интерес. Проектът на документа се очаква да бъде готов в края на януари 2027 г.

Бяха отправени предложения за по-активно участие на представителите на индустрията, за разработване на инструменти за мониторинг на новата медийна среда и за изследване на въздействието на Европейския акт за децата върху работата на регулаторите.

На сесията бяха представени ключови анализи на Европейската аудиовизуална обсерватория, свързани с тенденциите при регистрацията на медийни услуги. През последната година на европейския медиен пазар са регистрирани 13 000 услуги, голяма част от които се разпространяват чрез нови медийни формати, като подкасти, влогове, уебкастове и FAST канали.

Намаляващото доверие в медиите и предизвикателствата пред журналистиката

В панел с участието на Европейския медиен борд, Съвета на Европа и ОССЕ бяха обсъдени предизвикателствата, свързани с намаляващото доверие в медиите, последният доклад на Института „Ройтерс" и начините, по които технологиите променят достъпа до медийно съдържание и неговото потребление от аудиторията. Обсъдени бяха и стратегии за укрепване на обществените медии и независимата журналистика в условията на променяща се медийна среда.

Представителят на Европейската комисия подчерта необходимостта от всеобхватен подход, насочен към две основни цели: създаване на условия за независимо функциониране на медийните регулатори и гарантиране на безпристрастността на новинарските медии. Беше отбелязано, че алгоритмите на онлайн платформите могат да засилват негативните нагласи и поляризацията, а медиите не следва да допринасят за задълбочаването на тези явления.

Председателят на Европейския медиен борд призова регулаторите да използват по-активно европейската правна рамка, включително Директивата за аудиовизуалните медийни услуги и Европейския акт за свобода на медиите, за да защитават обществените медии и да подпомагат адаптирането на медийния сектор към променящата се технологична среда.

Според нея съществуват различия между поколенията по отношение на значението на онлайн платформите в ежедневието. Медийната регулация не трябва да ограничава възможностите пред децата и младите хора, а да ги защитава от неподходящо съдържание онлайн.

Представителят на Европейската комисия представи допълнителни разяснения относно Европейския акт за децата и подчерта, че той трябва да се разглежда като инструмент за гарантиране на правата им. Съдържание, което насърчава насилието, развитието на хранителни разстройства или кибертормоза, не бива да намира място в онлайн платформите.

Според доклада на Европейския съюз за радио и телевизия (EBU) за 2025 г. „Доверие в медиите" в 61% от европейските държави делът на гражданите, които са склонни да не се доверяват на медиите, е по-голям от дела на тези, които им се доверяват.

Според Дигиталния доклад на Института „Ройтерс" за 2026 г. доверието в новините е спаднало в 29 от общо 48 изследвани държави. Средната стойност за света е намаляла с три процентни пункта до 37% – най-ниското равнище, регистрирано, откакто Институтът „Ройтерс" започва да измерва доверието през 2015 г.

В първата работна сесия, посветена на изграждането на достоверна медийна среда, бяха очертани три тенденции въз основа на изследване на нидерландския медиен регулатор CvdM:

- общ спад на доверието в медиите;
- нарастваща роля на социалните мрежи и онлайн платформите като посредници, които определят какви новини достигат до хората, както и ролята им в разпространението на

дезинформация;
- засилващ се натиск върху обществените медии.

Беше предложен модел на дизайн, който да осигурява прозрачност при подбора на съдържание и да оставя контрола в ръцете на потребителя. За тази цел следва да се използват ефективно регулаторните механизми, предвидени в Акта за цифровите услуги и Европейския акт за свобода на медиите, както и възможностите за промени в Директивата за аудиовизуалните медийни услуги.

Като основни изводи бяха откроени необходимостта от развитие на медийната грамотност още от ранна детска възраст, насърчаването на критичното мислене и укрепването на сътрудничеството между регулаторите в рамките на ЕПРА и с ЮНЕСКО. Подчертано беше и значението на по-координираното взаимодействие с Европейската комисия чрез механизмите за противодействие на системните рискове, предвидени в Акта за цифровите услуги.

Защитата на децата в онлайн медийната среда

Във втората сесия, посветена на защитата на децата в онлайн медийната среда, беше подчертано, че интернет предоставя на децата и младите хора ценни възможности за достъп до образователно съдържание, общуване, забавление и отдих.

Същевременно нараства излагането им на потенциални рискове при взаимодействието с аудиовизуално съдържание. Промяната се изразява не само в увеличаването на обема на достъпните материали, но и в начина, по който те достигат до потребителите. Съдържанието все по-често се предлага чрез алгоритмично управлявани системи, вместо чрез предварително подбрани програмни схеми или фиксирани каталози.

Този преход към мащабна и персонализирана медийна екосистема излага непълнолетните на вредно съдържание и онлайн взаимодействия, които могат да застрашат тяхното психическо, физическо и морално благополучие. Поради ограничения си житейски опит и все още развиващите се способности за критична преценка децата и младите хора могат да бъдат особено уязвими към вредни онлайн влияния.

https://www.cem.bg/displaynewsbg/1167